

33/3

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Gustmery

Aquest és el veritable cartell de la Lliga. No es confongueu amb el que han enganxat en els carrers.

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Caixets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de a seva

malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**
Impureses de la sang: *Sífilis* (avariós), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Píldores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**
Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA.— Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franqueig a **Oficina Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 5079** S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de dites malalties.

FEROTYL
Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyacuació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològic del Dr. W. Duiquem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

DAVANT LES ELECCIONES

QUE li passaria al qui, desitjós de conèixer els nostres homes i la nostra política, 'aboqué a les planes dels daris barcelonins en èpoques electorals?

Que experimentaria la gran confusió que s'experimenta sempre en casos semblants davant tota la premsa del món?

Tal vegada no! En altres llocs la lluita és més tallada, més precisa.

En altres llocs les dretes són més dretes i les esquerres més esquerres. Ací, entre el qui treballa i el capital, hi ha una graderia i un avenç. Les esquerres van a la dreta en continuació esglaonada. El poble resta lluny, en un fons obscur on només arriben les paraules dels llampeguejadors, que són útils perquè gran part del nostre poble viu en tenebres.

No ens amaguem la realitat del míting de la F.A.I.

No ens amaguem la veritat d'un article de Manuel Brunet: "Són esquerrans convençuts els senyor don Joan Casanelles, don Estanislau Duran Reynals i el poeta Josep Maria de Sagarra i de Castellarnau?" Pot el senyor Hurtado adreçar missatges a les "masses treballadores" de Catalunya?

Per un cantó els decidits, les supervivències fantasmals que semblaven allunyats per sempre, el *retorn conservador*, tan propi de Catalunya.

Torna això tan tronat, tan fracassat, tan repudiat:

Francesc Cambó i Batlle

Joan Ventosa i Calvell

Pere Rahola i Molins

Joaquim Pellicena i Camacho

Felip Solà i Cañizares

Lluís Puig de la Bellacasa i Déu

Antoni Gabarró i Torres

Joaquim M.ª de Nadal i Ferrer

Alexandre Gallart i Folch

Vicenç Soler de Sojo, etc.

Per altre cantó els senyors més o menys despresos de les dretes, però no devinculats d'elles. La posició és blegada en actitud de captació de vots.

Com s'ha de fer l'atac? Cos a cos! Les diferenciacions no són tan profundes perquè no es pugui lluitar amb ideologies. Els programes a complir tampoc no són tan contornejats que no es puguin posar com a plataforma d'eleccions.

La baralla, amb el seu to retrunyent, és la característica

de la nostra premsa. Una baralla de cop de puny. Un escometre's amb coltell, amb ganivet, amb raor: tot el que sigui arma blanca. Les altres lluites comporten el fusell, la metralladora, el gas asfixiant: altra lluita.

Per què aquestes contatacions pocs dies abans de la brega electoral que s'apropa?

De la posició de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA se n'ha dit una posició de les que "no saben on van". Per què sigui sabut on hom va, cal que es formi dintre determinada corrent i s'accepti tot el que fa aquesta correntia. Saber on es va, gairebé sempre equival a un apuntament mutu i a procurar treure el millor partit possible de l'adhesió als teus. El qui vol veure les coses en la seva realitat no sap on va. I sobretot pels pràctics de la Lliga Catalana es dirà que juga a *confusionisme*.

No jugarà a *confusionisme* el qui tingui la doctrina de *conservar* que és una doctrina fàcil, sobretot a casa nostra on hi ha tanta gent senyor Esteve i tan crustaci arrapadís que parasiteja on pot.

L'ESQUELLA, ha malparlat de la gestió d'alguns homes de l'Esquerra. "L'Esquella" s'ha declarat més esquerrana que l'Esquerra.

"L'Esquella" ha malparlat agrament d'un cert grup de l'Esquerra.

"L'Esquella" ha advocat per una unió d'esquerra davant el perill d'unes eleccions on les dretes treuen triomfalment els seus vells fantasmes.

I és en aquesta hora — qui sap si inoportuna —, quan "L'Esquella" reconeix que els de la "Lliga Catalana" tenen raó quan diuen que hi ha qui en nom d'Esquerra presenta homes que difícilment passaran per esquerrans, i que hi ha un abisme entre l'esglaonament de la continuació dreta-esquerra i el poble.

Hauríem volgut una candidatura d'Esquerres ben esquerrana i ben capacitada.

Hauríem volgut una lluita electoral d'enemic a enemic: de dretes a esquerres i no amb aquesta especial atrinxeració que fa que caiguin bombes damunt de tots els sectors, mentre una massa com la que assistí al míting de la F.A.I. pot contemplar l'espectacle com cosa aliena.

Tot s'ha fet erradament, perquè s'ha fet contactant-se homes i no tenint per fita l'ideal.

No és hora de desertar. Però sí que creiem que és l'hora, sobretot per als dirigents, de llegir els nostres diaris sense ulls d'odi, ni de partidisme.

Quantes ensenyances en treuríem! Com podríem veure que s'ha d'anar a una Esquerra autènticament esquerrana!

Com ens adonaríem que ens calen homes autènticament nous davant de noms tan vells i tan conservadors com:

Francesc Cambó i Batlle,

Joan Ventosa i Calvell,

Pere Rahola i Molins, etc., etc.

Les nostres objeccions no volen dir que en l'hora del nostre deure d'esquerrans no cumplim.

Malgrat sigui violentant-nos.

QUE PASSA AL MERCAT DE
SANT ANTONI?

Hi ha cognoms que pesen. Un senyor que es digui Verdugo, per força ha d'ésser un xic butxí, així en

català.

Al Mercat de Sant Antoni hi ha un director de cognog Verdugo, un director que havia estat expedientat i que té molt bones influències.

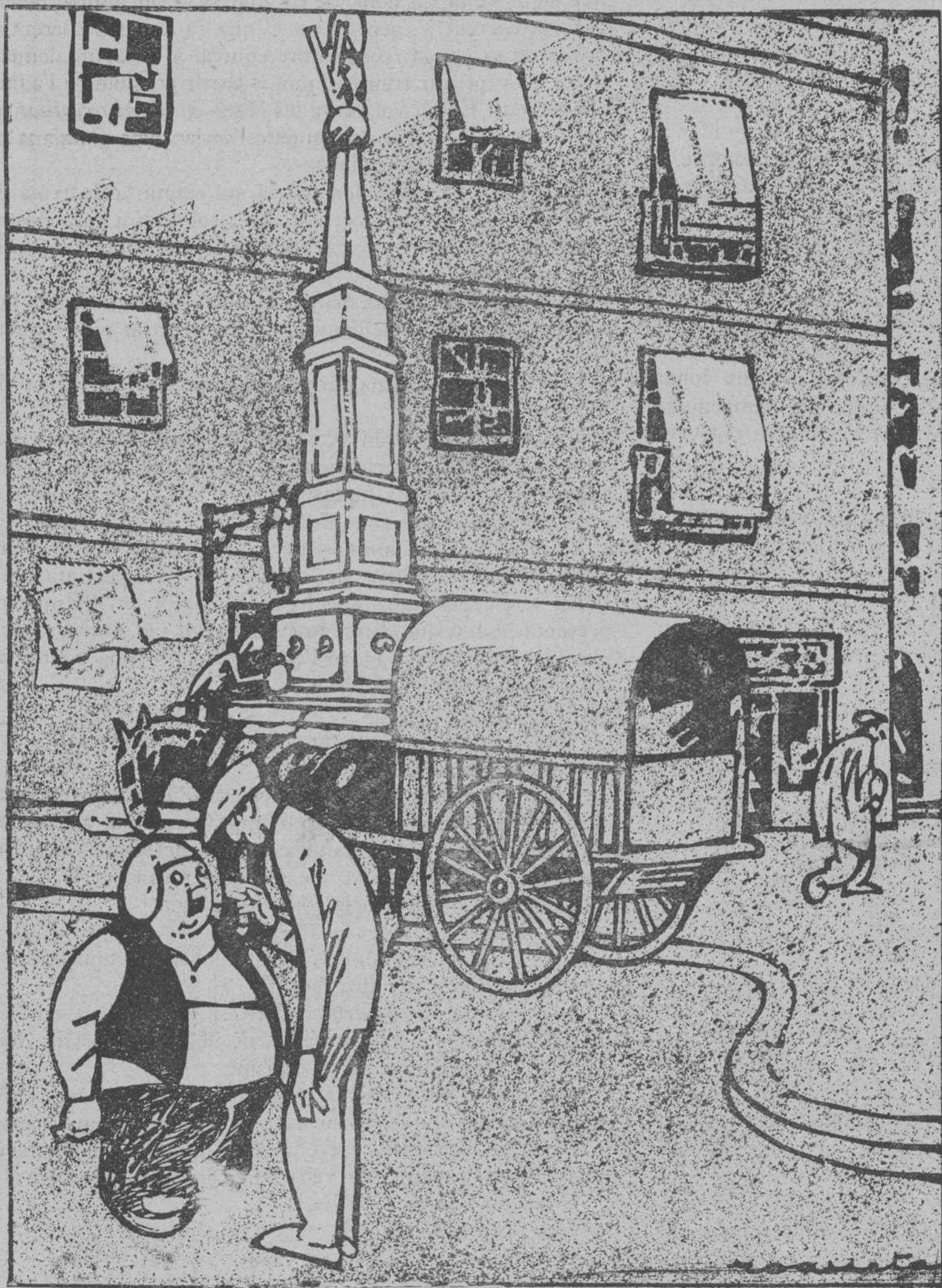
El Verdugo aquest, pesa actualment de faisó molt feixuga damunt dels mossos i venedors del Mercat de Sant Antoni.

Es demana per unanimitat la seva destitució.

Repetim la pregunta: Què passa al Mercat de Sant Antoni?

Què diu respecte l'afer la Comissió de Proveïments?

Fins ara sabiem que hi havia el Verdugo de Sevilla. Ara sabem que hi ha el Verdugo del Mercat de Sant Antoni.

D'UN CARNET
D'APUNTS
ELECTORALS

Un amic nostre té un carnet ple d'apunts electorals.

N'hi ha de ben interessants. No publiquem els que més en plauria publicar. Cerquem el de superfície, no els de fons.

"Per una Catalunya viva", diuen els de la Lliga Catalana.

No dirien millor si diguessin: "Per una Catalunya de vius: el vius de la Lliga"?

En els mítings les frases que més efecte fan són les buides, per tal que tinguin sonoritat de tabal.

El senyor Duran i Reynals deia l'altre dia: "Els qui prengueren la Bastilla no feren les lleis de Franca." (Ovació.) Tothom sabia per on anava el tret...

—Diu que volen una Catalunya viva?

—Es clar, home, la volen viva per poder-la matar.

I tan fàcilment com s'hauria pogut contestar al senyor Duran i Reynals: Però en els qui feren les lleis de França hi havia l'esperit dels qui qüestionaren la Bastilla.

* * *

“Per què el senyor Vicens Soler de Sojo cada dia es fa més gros?”, pregunta un.

Altre li contesta: “Perquè el lliguer que Vicens Soler de Sojo porta fora cada dia vol fer més espesses les parets de la tomba del poeta esquerrà que porta dintre.”

* * *

La primera part del discurs del senyor Cambó al Palau de la Música Catalana fou música celestial.

Discurs correcte, discurs de vestit negre, féu una invocació a tapar-se les ungles amb felpa.

Malgrat tot, àdhuc la música amb que ha lloat la felpa posada a les ungles, quan el senyor Cambó alludeix

al senyor Carner es veu que sap esgarrapar.

* * *

Aquest senyor Casanelles!

Fa un resum de míting: comanda fàcil i breu.

No oïu res més que: “Esquerra Republicana de Catalunya! Esquerra Republicana de Catalunya! Esquerra Republicana de Catalunya!” Ens recorda l'ocell-martell. Toc! Toc! Tac! Tac!

L'ocell-martell té un cap petitíssim. Però té un bec molt fort. Amb el bec forada els arbres.

A què hauria arribat el senyor Casanelles, sense l'Esquerra Republicana de Catalunya, ell, ocell amb poc cap i bec fort?

EL SENYOR CAMBÓ I UNES PEL-LICULES

Un que vanar al “Colisèum” a veure aquest “esperpento”, que en diuen “El Signo de la Cruz”, ens explica que va trobar-hi el senyor Cambó. El senyor Cambó va sortir fent elògis de la pel·lícula.

“No és estrany”, fa un amic que escolta: “El senyor Cambó sempre és

amic de les pel·lícules extraordinàries. Avui admira “El Signo de la Cruz”. Sabeu què admirava ahir? “El signo del zorro”.

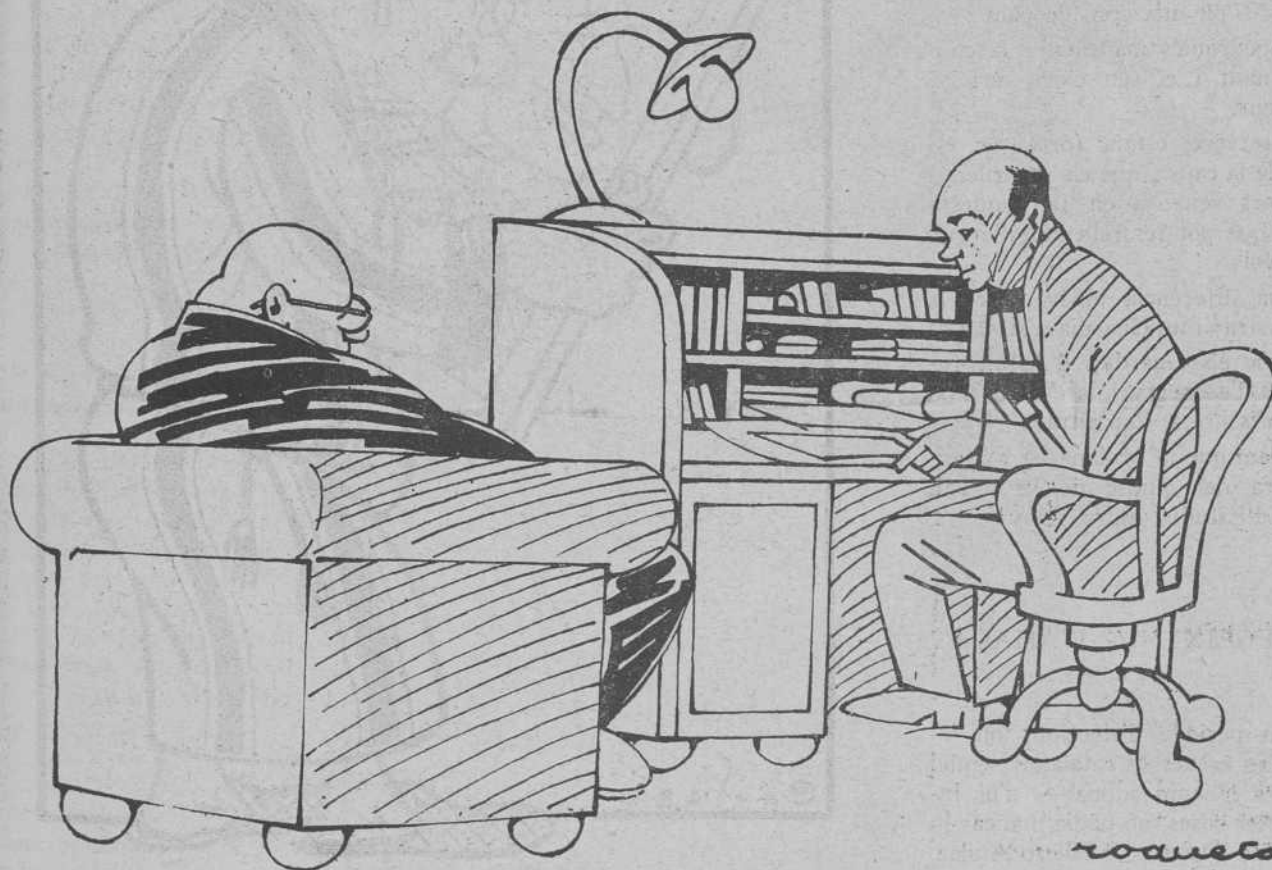
Es riu discretament. I hom recorda que Maquiavel batejà les polítiques, estil Lliga Catalana, de “polítiques de vulpa” o de guineu. I que “el signe del zorro” era una mena de creu gammada.

ESCENA DE PERIODE ELECTORAL

Són les nou del matí. Lloc: la placeta de Sant Just, ben vellament barcelonina.

Arrambades a la façana de l'Església que dona a la placeta, hi ha posats quatre taulers d'anunci electoral. Els taulers llúrien nets — car encara no ha començat la propaganda de les candidatures—, si no fos perquè a la nit una mà blasfematòria ha omplert el tauler de llegendes al carbó. Les més benignes diuen: “Baixa Manelet, mau...”; “Ací es venera Maria Magdalena, pu... arrepentida”. Dels altres rètols ni la indicació no en podem fer.

Un capellà vell, vestit amb roquet i estola, ha sortit de l'Església i

roqueta

Els Monàrquics.

—¿Què li ha semblat el discurs d'en Cambó?

—Que si ens hem de confiar d'ell, ens quedarem sense un cèntim. No n'encerta ni una.

llegeix el que han escrit als talers, amb una cara en què hi ha tantes barreges que mai no ho oblidarem: por, fàstic, indignació, sorpresa, indecisió, estupor, etc., etc.

El capellanet vell no sap què fer. Esguarda els qui passen, per veure què hi diuen. Té el grup comentador. Per fi, surten de l'Església dues velletes vestides de negre, llegeixen, xisclen, s'escriueixen, i amb saliva, el mocador, i a darrera hora, amb aigua de la font de Sant Just, esborren les blasfèmies i deixen nets els talers, a disposició de les candidatures.

A la placeta de Sant Just hi ha un reflexe de sol, indiferent.

A BARCELONA LA CONEIXEM MOLT

Una de les més fermes partidàries del monarquisme hispànic és la Millan Astray, l'ex-estanquera del quiosc de la Rambla d'Estudis.

Aquesta senyora, que per ésser bona monàrquica ha esdevingut una exhibicionista de catolicismes, porta damunt del pit una creu de pam.

Els monàrquics madrilenys la consideren molt i el seu elogi surt de molts llavis.

Tant serveix, i tant forma en els rengles de la causa, que els madrilenys admiradors seus ja en fan aquesta apologia que pot fer rebentar d'orgull a qualsevol:

"Quina diferència hi ha entre la Millan Astray i un Guàrdia d'Assalt?"

"La que els Guàrdies d'Assalt fumen amb l'esquerra i la Millan Astray amb la dreta. Cap altra..."

Augurem que la Millan Astray, ex-estanquera del quiosc de la nostra Rambla d'Estudis, anirà lluny!

EL LLEGEIX MIG D'AMAGAT

En un període d'eleccions on — malgrat les esquerres catalanes sembli que no se n'hagin adonat —, s'hi juguen moltes coses, no podia mancar-hi un llibre de l'infecte Caballero Audaz. El llibre exhibeix un retrat d'Alfons XIII a la coberta i es diu: "De Alfonso a Lerroux, pasando por Azaña".

El senyor Pellicena llegia el llibre mig d'amagat.

"Què tal, senyor Pellicena? S'il·lustra per anar a Madrid?", va demanar-li un amic i coreligionari que l'atrapà llegint...

El senyor Pellicena feia tots els possibles per amagar el llibre.

"Veurà!... Un ha de ficar el nas per tot."

El cap de l'Alfons XIII, de la coberta del volum, treia el cap per la butxaca del gavany del senyor Pellicena...

"No es pot veure què llegeix?", insistí intrigat l'amic.

"Són les proves d'un manifest que volem llançar", féu el senyor Pellicena enfonsant-se d'un tot el llibre a la butxaca.

"Però sobretot, senyor Pellicena— féu l'amic i coreligionari—, procuri per tots els mitjans que, per ara, fins que tot estigui més madur, no es vegi el retrat que he vist jo."

El senyor Pellicena prometé sense saber què prometia i allunyant-se menyspreadorament suficient.

"Li prometo que, per ara, no es veurà el retrat. Ei, per ara!"

PARAULES D'EN CAMBO

"L'interès de Catalunya demana que no guanyi l'Esquerra".

Havia d'afegir-hi:

"I els interessos dels de "Lliga Catalana" demanen que guanyem nosaltres."

La claredat abans de tot!

Eleccions.

Ja veus com treballo, Alfonsito; no pararé fins a fer-te tornar.

GLOSSARI

REFLEXIONS SOBRE ELS DUELS

La cosa és, a hores d'ara, dada i beneïda i l'intent grotesc de duel que hom diu que va planejar-se als volts de Tois-Sants, ha anat a fer digna companyia a la ridícula carcanada de Don Juan Tenorio, que cada any surt a fer la bèstia en tal diada.

Ja sé, doncs, que el meu comentari arriba tard i que resultarà tan anacrònic com els estantissos "lances de honor" que uns quants tranquils han pretès de revifar. Confesso, però, que em trencaria sinó pogués esclatar en una estentòria riallada davant el pas de comèdia que, sortosament, ens han quedat a deure.

Dubto que hi hagi qui de bona fe cregui en l'eficàcia i exemplaritat dels desafiaments a mà armada per a rentar amb vessament de sang aquest honor imponderable que les dones, més pràctiques i aprofitadores, converteixen sovint en cosa tangible i el netegen i renoven simplement amb copioses ablucions en el bidet.

Quan, en temps antics, hom creia o el feien creure, en els "judicis de Déu", era cosa sabuda que el contrincant que queia era culpable i que el vencedor personificava la virtut o la innocència que castigava per designi de la Providència. Després va demostrar-se abundantment que de cada cent duels portats a les darres conseqüències, el noranta nou moria o es retia vençut l'ofès, el veritablement honorable.

Així, doncs, els duels es convertiren en un convencionalisme social o en un exhibicionisme vanitós, molt grat, sobretot, a le dames. El guant i la targeta eren el convit a la farsa. Un bon tec, una reconciliació amistosa i una profusa réclame periodística, refrescaven l'honor marcit i consagraven la reputació dels contendents. Talment com en el sagrament de la confessió, en el qual els catòlics salden llurs pecats i malifetes i obren de nou el compte, els "caballeros", després d'una acta més neta que una patena, podien tornar a fer de les seves, amb el cap ben alt i l'honor sens màcula. L'ofensor podia tornar a ofendre i l'ofès a rebre banderilles de bell nou.

Ara, aquestes coses fan riure i tothom es deixa dir impunement cul d'olla. Adhuc en les contrarietats amoroses, que són les que sempre havien donat més esquer als "lances de honor", hom ha arribat al conformisme filosòfic que les banyes, com les dents, en començar a sortir fan mal, però després hom hi menja.

Hi havien també duels promoguts per malentesos i per enraonies de xafarders; però es donava ben poques vegades el cas que ambdues parts fossin igualment ofeses i les dues tinguessin raó, car llavors calia aplicar la llei de les compensacions i una cosa va per l'altra.

Només comprenc el desafiaments en els conflictes entre un hom i la seva consciència, que es poden resoldre acarant-se davant el mirall, pistola en mà, ofensor i ofès en una peça, i després del "lance", el vencedor pot anar a comprar un mirall nou i beure's tranquil·lament un refresc.

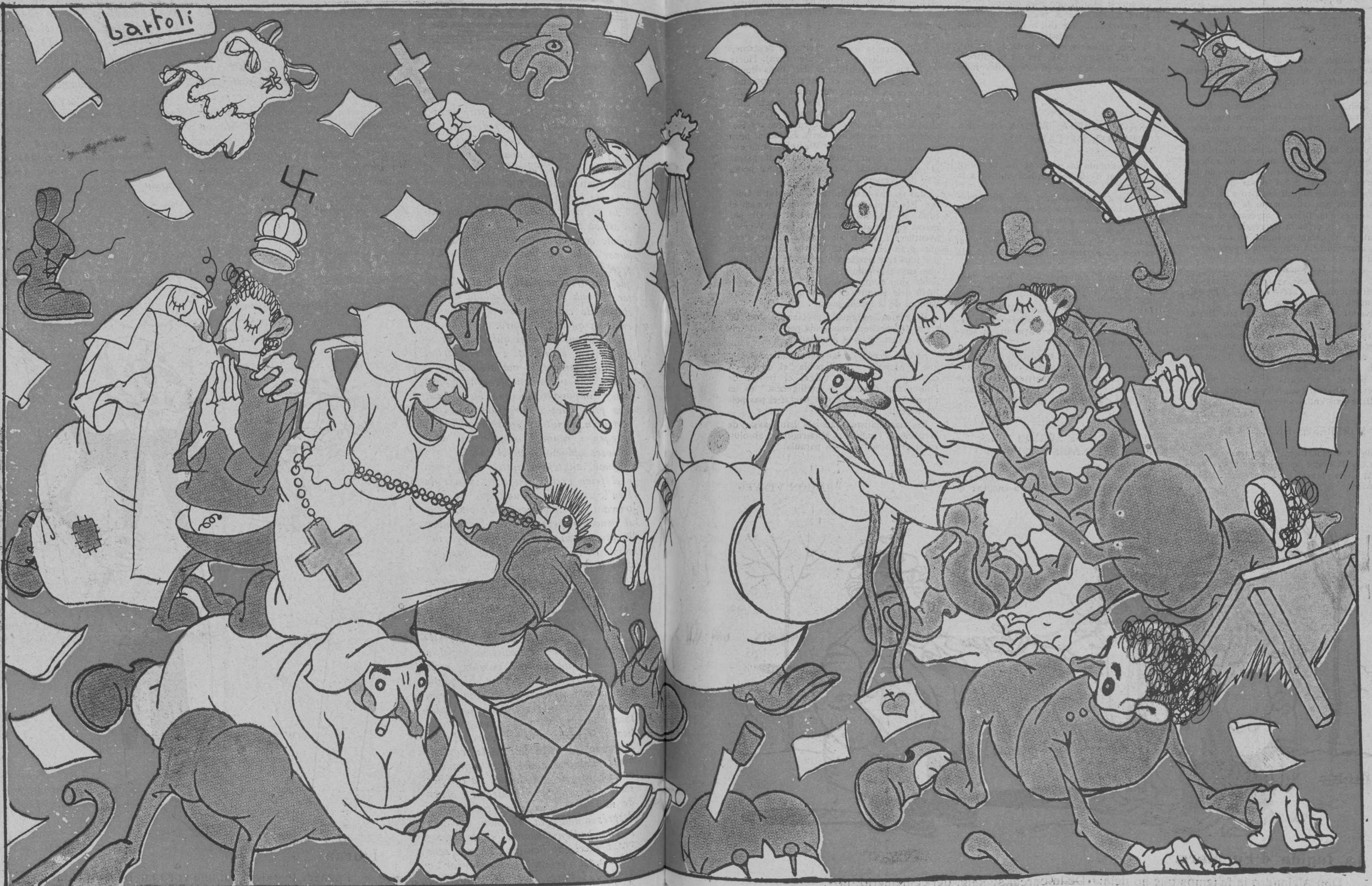
El que no sigui això, són ganades de fer riure la gent amb l'exhumació de coses tronades i, creiu-me, molt sovint, en certs afers, "peor es meneallo", i convé no fer competència a les bugaderes, per molta feina que tinguin.

PANICAL

L'urna

I pensar que depèn d'una cosa tan petita que un pugni fer-se un parell més de gratàcels.

Fotogravats.—Bastard.

Apa, noies, aprofiteu-vos perquè cada dia no hi ha eleccions.

FITXES

SALVADOR PERARNAU, HORTOLA

Capell ample, clavell al trau, un xic corbat d'observar i un xic feixuc dels espais que porta dintre, el poeta Salvador Perarnau torna de l'hort.

De quin hort torna? D'un hort on hi ha de tot: raves, cigrons, espinacs, mongeteres, ceballots, pastanagues, alls, apis, tomaqueres, escaroles i àdhuc fonolls i ortigues.

El poeta ha remogut fulles i fruit. Ulls ben oberts de caçador d'imatges, ha rabejat l'esguard en el color i en la sentor de les verdures. Després, en el repòs de llençar la mirada enlaire, aquell esguard s'ha clavat al blau com una calcomania de sorpresa a les cobertes d'un llibre. I aixecant el poeta, a poc a poc, la primera impressió d'absoluta realitat, us ha deixat definitiu un colc idealitzat, amb vibració d'amplada i amb espurneig d'astre.

Un dia, a claror naixent, i en un camí estret del meu poble, vaig oir cantar un jovenet damunt d'un carro carregat fins dalt de romani. Imatge d'alba.

Salvador Perarnau, amb el seu llibre: "El Senyor Pèsol i Altres Plantes", ens portarà una imatge de migdia: camps plens de verdura; hortes ciutadanes, i un amaniment de colors i flaires amb oli de sol ros i amb sol d'astre desfet.

El poeta, quan torna de l'hort, no diu les seves observacions, ulls a terra. Lliura els ulls espais enllà... i canta.

LES SORPRESES DE CADA DIA

Vaig a la plataforma d'un tramvia. Circulen per la ciutat les primeres noves de la fugida d'en March del presidi d'Alcalá d'Henares.

Dos senyors—parlo pel vestit—, escolten la conversa i l'un pregunta a l'altre: "Saps qui és aquest March que s'ha escapat?"

L'altre no ho sap! A poc, més informat per la conversa, l'altre diu a l'un: "Sembla que es tracta d'un contrabandista."

I la seva tafaneria, desvetllada un instant, té prou informació. L'un senyor i l'altre—lo pel vestit—, s'arroncen d'espatlles indiferentment.

Gent felici!

ALTRA SORPRESA, TRETA DE LES SORPRESES DE CADA DIA

Aquesta vegada la sorpresa me la donen dos joves, un d'ells que explica que va a la Universitat.

Viatgem a la plataforma d'un autoòmnibus de l'Hospitalet. Els joves també vesteixen de senyor, amb guants i tot.

—"Tu saps què vol dir "Oficina de desratització?" — pregunta l'un. I senyala un magatzem, aparentment buit i d'entrada fosca.

El company contesta: —"M'ho he preguntat algunes vegades. Per mi es tracta d'algun dipòsit de grans".

L'altre ni a semblant conclusió havia arribat. Com que l'entrada de l'oficina és tenebra densa, això de "desratització" li semblava faquirisme, màgia.

Es quan he comprés que coses que a mi em semblaven d'una claredat absoluta han fet cridar a alguns: hermetisme. I és quan també he comprés l'esclatant triomf de tanta mitjanja, ja literària, ja política!

LITERATURA AL SERVEI DELS NOUS NACIONALISMES

Llegeixo "Horts Wersel", de Hans H. Ewers, l'autor mediocrement pornògraf de

la pre-guerra, avui autor màxim de l'hitleisme alemany.

Horts Wersel fou un nacional-socialista qui caigué mort als carrers de Berlin a mans del comunisme. Ewers en fa un heroi nacional.

Schlageter ja fou un "reiter in deutscher nacht" (cavaller en la nit alemanya). Horts Wersel era el gonfaloner dels nous lluitadors que consideren el liberalisme com una feblesa i la llibertat de pensar com el dissolvent més eficaç de les societats. Ells, com algun dels revolucionaris francesos ahir, i russos avui, volen creure que les Repúbliques no necessiten savis. En tenen prou amb Hitler, amb Horts Wersels i amb expornògrafs com Ewers, actualment passat al servei nacional alemany que el ben peixa i el ben vesteix.

Mai no ens hem lliurat en absolut a Goethe. Els alemanys que actualment porten el timó de l'Alemanya renuncien a ell per massa universal. Qualsevol Horts Wersel, aventurer i capdur els sembla millor. Però que gran ens sembla Goethe si li posem per fons una renglera d'agitadors retrògrads que ens expliquin que "no s'ha de dir al poble sinó el que li és bo", i que "la revolució dels paisans és el triomf dels obscurs damunt de la intel·ligència".

Programa mitgeval, proclamat sota un Crist de cabellera renegrida per gent de ciment armat i reixes d'ergástula.

El qui accepti dir al poble "únicament el que li és bo", dirà al poble "el que a ell convingui". El qui "vulgui el triomf de l'obscuritat damunt la intel·ligència" és un obscur cobejós que se sent barrat el pas pels intel·ligents.

Els nacionalismes actuals han passat de la nació a l'individu. Materialisme absolut, en el pitjor sentit de la paraula.

RAMON VINYES

La fugida d'En Marc.

Don Alejandro ja fa temps que ho deia: «De la càrcel se sale, del cementerio, no».

VUITS I NOUS I CARTES QUE NO LLIGUEN

LERROUX, HOME DE
PARAULA

Ens havem equivocat...

Ens creïem que Lerroux, no complia les seves promeses...

No és cert... Don Lacandru és home de paraula...

Ell va prometre a En March que li donaria la llibertat, i malgrat totes les entraves que els republicans li hon posat al pas, Joan March, l'home que tot ho podreix amb els seus milions, ha estat oficialment alliberat sota un govern radical...

I ja no es parla més de la fuga del contrabandista mallorquí.

Alguns jutges i magistrats fan l'ànec mirant amb lupa les portes de la presó, i fent inspeccions a les habitacions en què vivia el fugitiu...

Potser esperen trobar-hi algun duró que el pres pot haver-hi deixat...

Fins hi ha un diari, "Informacions", que proposa, quant hi hagi un govern honrat, (?) de pensar amb aquest digne escarceller, que ha alliberat per llàstima a un presoner de la República.

Francament, creiem que dins de la presó d'Alcalà d'Henares, hi devien haver detinguts més dignes de llàstima que el Sr. March...

Però és allò que diuen... Són uns pelats...

Apunteu-vos bé els noms del director de la presó, i de l'escarceller...

Veureu com si guanyen les dretes, el director del presidi serà ministre de Justícia, i l'escarceller passarà a Directores General de presons...

I si no guanyen, potser també... Som així a Espanya. ESquellots.

CANDIDATURES

La Lliga Catalana presenta una candidatura plena de noms que no sonen a les nostres orelles...

Però és igual.

La Lliga no té necessitat de figures.

Amb dos o tres, ja fa el fet. En Cambó... En Ventosa... L'Abadal...

Aqueixos són els veritables noms que arrossegaran els lliguers i les seves esposes a les urnes...

Perquè a la Lliga són disciplinats.

Allà es fa el que mana el Francisquet. I és natural. En Francisquet, és el primer burgès de Catalunya... Qui més indicat que ell per a defensar el capitalisme?

Doncs bé, per Baus i Paus que la cavernícola Lliga posi en candidatura, allí dintre, el qui manarà no serà altre que En Cambó.

Aquesta és la verdadera, l'única figura que presenta la Lliga.

Bé, figura... això és un dir. Veuran... tan com figura, no...

Més aviat és una mòmia... D'aquelles mòmies de gent que fa ja anys que han mort, però que no s'arriben a descomposar...

Ara que si la mòmia d'En Cambó no es descomposa, és perquè en vida, ja era tot ell un podrimener...

ALTRE COP ELS ANARCO-MURCIANISTES

Altre cop obrers assassinats.

Altre cop bombes...

Altre cop atracaments...

Però és que a Barcelona no podrem mai viure tranquils?

I doncs de què serveix la conllevància?

Que només n'havem de tenir nosaltres de conllevància?

Haurem de fer com a França. Actualment, quan entra un extranger a la veïna República, les autoritats de la frontera, li posen un timbre a la carta d'identitat, que diu amb grans lletres: NO PEUT PAS TRAVAILLER EN FRANCE. Es a dir, "no pot treballar a França".

Aquí, haurem de posar una oficina a les vores de l'Ebre. I també posarem als papers de's qui vénen a casa nostra, uns timbres que diguin:

"No pot assassinar a Barcelona."

"No pot tirar bombes a Barcelona."

"No pot atracar a Barcelona."

AH... ME'N OBLIDAVA!

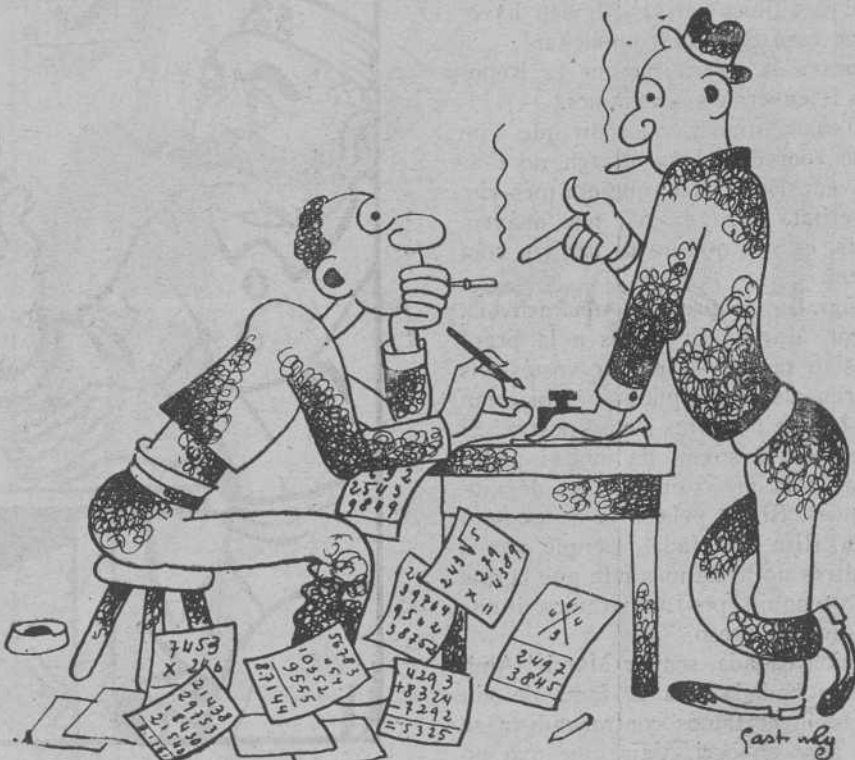
Les vinentes eleccions, no seran res més que una lluita entre dretes i esquerra...

Penso, doncs, que no calen comentaris... Ja m'entenen vostès.

De manera que ja ho saben.

Deixar-se d'Opinions, i d'Accions més o menys catalanes i a votar, com un sol home, a l'Esquerra.

Bona nit tinguin!

—Què estàs fent càlculs d'eleccions?

—No; contava el que haurà costat la guillada a en Marc.

PASSANTDON JOAN MARCH,
L'INSATISFET

Don Joan March és un contrabandista famós en aquesta terra de contrabandistes. Famós, quan semblava que els contrabandistes ja s'havien acabat. Tan famós com els d'Andalusia, que han donat tema a tantes sarsuelles i a tantes *coplas* d'ai, de sospir i de gemec a tot drap.

Semblava que era Andalusia la que tenia l'exclusiva d'això dels contrabandistes. I ja veieu: Mallorca n'ha fet un mil vegades més viu i més llest que tots els contrabandistes andalusos. I més pràctic i amb més empenta. Glòria a la illa de la calma, que ha produït aquest gran home!

Semblava que els contrabandistes havien d'anar amb patilles i cabells amb rinxols. I don Joan March porta el cap pelat com un formatge de bola. Semblava que havien de vestir amb una indumentària pintoresca, y don Joan March sembla un senyor, tot un senyor. Semblava que els contrabandistes havien de fugir en un *potro* més o menys *jerezano*. I don Joan March fuig en un automòbil, com un turista qualsevol.

Perquè don Joan March era a la presó. I n'ha fugit amb la complicitat d'uns funcionaris — li deu haver costat cara aquesta complicitat! — i gràcies a la tolerància que la República té envers els seus amics.

Això, la fugida, val a dir que d'un home com don Joan March no l'esperàvem. Ens creïem que era més viu, la veritat. Però es veu que anàvem errats, es veu que no és tan viu com creïem.

Fugir de la presó! Quina badada, senyor March! Si vostès a la presó hi estan tan bé — en dir vostès ens referim als monàrquics —, si hi estan més bé que nosaltres a casa nostra! Si aquest és el somni de molts: poder entrar a la presó en qualitat de monàrquics. Si els pobres ja no pensem en la Rifa de Nadal, perquè per a nosaltres no hi ha més rifa que la que ens prenguin per monàrquics i ens tanquin a la presó.

Quina badada, senyor March! Amb aquesta badada tota la fama de viu que teniu el famós contrabandista se n'ha anat en orri. Vaja, que mai no ens ho hauríem pensat! Com cauen els prestigis!

Eixir de la presó, quan a la presó

s'hi està tan bé i a més a més s'hi agafa fama de màrtir! Don Joan March, no satisfet de la presó, se'ns mostra com un mal polític. I un mal polític no pot arribar a diputat, per molt contrabandista que sigui.

Quirze DE BESORA

ELECCIONS

Més eleccions. I ja ens dispensaran; però ara les eleccions seran el nostre pà de cada dia: un pà que moltes vegades ens semblarà sec.

Sembla que el senyor Pich, que segons diuen s'ha tornat tan republicà, remena la cua. Deu creure's que ha tornat el temps de la Dictadura—a. f. p. — quan anava de bracet amb el Cametes.

Un altre candidat de la Lliga: el senyor Ayats, ex-assembleista de la dictadura de Primo.

Aquí no hi han més *primos* que els qui votin a la Lliga.

S'ha escapat el senyor March: la presó no li provava.

Hi un altre pres que tampoc no li prova la presó.

Ens doldria molt que també s'escapés.

Els catalanistes radicals prediquen també l'abstenció o el vot en blanc. Ho trobem encertat, ja que, pel que es veu, la intervenció llur en les corporacions públiques és absolutament nulla. Ací tenim, per exemple, a l'inefable Dr. Solé i Plà, diputat del Parlament de Catalunya, qui deia que faria ttonar i ploure, i ningú li ha sentit encara ia veu.

Recomencen els atracaments, s'anuncien diverses vagues. Tot això en vigílies d'eleccions.

Deu ésser amb intenció d'amenitzar-les.

Don Ale a Sanjurjo.

Ara li toca a vostè! A veure quan es determina?

El panorama dels teatres barcelonins és aclaparador.

ROMEÀ

Homenatge a l'il·lustre escriptor Josep M.ª de Sagarra, amb versos autògrafs i retratat de l'autor, per arrancar la gent de casa amb tirabuixó.

Després de Sagarra i Màntua, com que el Teatre Català no té ningú més, s'estrenarà una traducció feta per l'il·lustre Vilaregut, traductor i arranjador de tota una sèrie d'obres que van de Pirandello a la "Passió de Nostre Senyor Jesucrist" d'un il·lustre frare manresà.

ESPANYOL

Es preparen dues traduccions. Una cosa: Mascle o femella? i l'obra d'Edouard Bourdet: "Els flor de pèsol".

L'empresa ha contestat la nostra pregunta. "La flor del pèsol", en l'obra de l'autor de "La Presonera", vol dir flor tancada, com l'alta societat parisenca, flor decorativa i fàtua, sense suc ni bruc, com l'alta societat francesa. Els traductors han cregut que caracteritzaven els components d'aquesta societat dient-los "els flor del pèsol", car, en resum, ells, "con la flor del pèsol", són els components d'un circol especialíssim, tancat i clos i els decoratius, més bonics que flairosos, més pampallugeix que solidesa, que integren aquesta societat.

Vejam què passarà. L'obra és munta a tot luxe i es farà tres dies la setmana, especials.

BARCELONA

"Los hijos de la noche", farsa còmicomelodramàtica de Leandro Navarro i Adolfo Tornado. Companyia Martí-Piera. Tot ironadíssim.

FOLIORAMA

Maria Teresa Montoya, amb un repertori d'eminència de trenta anys enrera. Aviat estrena de "La Malquerida". Oh!

VICTORIA

Temple de la musiqueta del Mestre Guerrero.

COMIC

Altre temple de la musiqueta del Mestre Guerrero.

POMPEYA

Un Ase, Tres Baturros, I l'Irusta, Fugatz i Demare.

NOVEDADES

"Azabache".
Qualsevol vagi al teatre!

NOTES

Ens arriba a les mans un número de "La Farsa" que publica l'obra de E. Jardiel Poncela: "Usted tiene ojos de mujer fatal". L'obra ha rodant per tot Espanya. Però entrà al públic de Madrid el dia 1.er de setembre d'enguany, i aquesta és la dada de l'autèntica estrena de l'obra. Estrena: Madrid.

Abans, res: *provincia*.

Arreu hi ha crissí de teatre. A Catalunya el teatre és mort. I sobretot el català.

Què fan els nostres actors per a revifar el nostre teatre?

Corren de Trempe a la Conca de Barberà fent vodevil o "La portera de la fàbrica".

El dia d'alguna solemnitat teatral fan "La illa del carmesí".

Es podien passar anys i ells, ni faran estudi ni cap iniciativa.

Què fan els nostres autors per a revifar el nostre teatre?

Els qui ercorden la "santa continuació" de l'Ors, van fent. Escriuen alguna coseta i la guarden en un calaix.

Però res de pensar en collectivitzar-se i emprendre una campanya conjunta, convocant pintors, músics, escenògrafs i artistes en general.

Se sap que al Departament de Cultura de la Generalitat es prepara alguna cosa pel nostre Teatre.

El premi Ignasi Iglésies? Alguna cosa més. Però...

Els qui amb més fe laboren pel nostre teatre són els organitzadors del "Teatre Amateur".

Esmentem la bona orientació de l'Ateneu Igualadí, obrint un concurs d'obres teatrals.

WORK

ESQUELLOTS

De totes les candidatures que coneixem, tant d'un partit com de l'altre, d'aquest, d'aquell i del de més enllà, en treuríem uns, quants noms i en formariem una que podria titular-se dels *indesejables*. Hi ha gent que sota disfresses distintes i àdhuc contraposades, es fiquen a tot arreu per allò de: "*a río revuelto...*", quan haurien de tenir la franquesa d'aplegar-se en un sol partit: el dels gangsters.

—0—

La campanya electoral de Lliga Catalana s'ha desenvolupat, per ara, en tres temps. Assemblea d'agricultors a la Monumental, sota el patronatge de Sant Isidre, aquell que es passava les hores fent-la petar amb els estadants del cel, mentre els àngels i els bous treballaven per ell. El segon temps va constituir-lo, d'una manera indirecta, però eficaç, el míting abstencionista del darrer diumenge, a la mateixa plaça de braus, sota el guiatge de's "santons" de la F. A. I. El darrer temps el formà un sol número: l'Ària cantada el dilluns per Francesc Cambó al "Palau de la Música Catalana".

El cartell de la Lliga que manca a posar.

La Cuina a Gas indispensable a tota Casa Moderna

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

Diuen que ens canviaran el Bisbe, substituint la Bella Irurita per un altre prelat més catalanesc i que, si és possible, carregui a l'esquerra, la qual cosa, segons es mormola, seria vist amb bons ulls a la Casa dels Canonges, encara que no gaire a la del Bisbe actual.

Ens volen creure? A nosaltres tant se'n fa dona.

DOCTOR MORA - Vies Urinaries, Sífilis, Impotencia.
Plaça Universitat, 1 De 10 a 1 i de 4 a 8

L'escriure cartes és cosa un xic perillosa, sobretot si les cartes es fan públiques.

Ho diem per la que la Unió Socialista de Catalunya escriví a l'Esquerra menassant-los amb la separació en aquestes eleccions si no eren dissolts els "escamots".

I bé, els "escamots" no s'han dissolt. I els de la Unió van a les eleccions amb els de l'Esquerra... perquè l'Esquerra els ha donat dues actes més.

Els qui recomanen als obrers que no votin, ja saben perquè ho fan. El que seria de plànyer és que la tèrbola consigna fos obeïda, a profit exclusiu de les dretes.

Abstènim-se de votar no equival a fer cap revolució. És, senzillament, eixamplar el pas perquè tornin els poders despòtics que la República va foragitar. I després a una caiguda del règim que tenim, facilitada

per l'abstenció del proletariat, no vindria altra cosa, poden tenir-ho per segur, que la pandilla dels Martínez Anido i Barrera més esmolada que mai.

Ara, els abstencionistes poden donar-se el gust de no votar perquè no els dona la gana. Una hipotètica restauració de la Monarquia o l'establiment d'una República a la portuguesa, no els donaria motiu a abstenir-se, car començarien per no cridar el poble a les urnes.

Tenen raó, en canvi, de demanar la llibertat dels presos, puix quan es deixa escapar al contrabandista March, després de convertir la presó en una luxosa oficina de conspiracions anti-republicanes, no s'hi val a retenir cap ciutadà per atacs al règim.

HOTEL MEUBLÉ EL RECREO

Esmerat servei en habitacions de 3, 4, 5, 6 i 10 pessetes. Amb servei d'aigua corrent freda i calenta.

Es lloga servei per a banquets.

R. de Sant, Antoni, 8
Príncep de Viana, 3
Telèfon 126 5

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

NOM DE GARANTIA

Llibreteria, 9 (prop de la Plaça la República)

BARCELONA

CONSULTORI MÈDIC del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL : Preus Econòmics
De 11 a 1, i de 5 a 7 : Festius de 11 a 1 : TALLERS, 29, entresol

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancats de vigor sexual, etc.

Tabletas de vida «GRAFF»

(A Amèrica HERCOLINA) retornen la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'especifics
Gratuitament enviarem faciele interessant

DEMANEU-LO A

LABORATORI «GRAFF»

Apartat, 415

VALENCIA

TABLETAS DE VIDA
GRAFF

Majestic

Y las demás apreciadas
marcas de aparatos de
Radio se compran en
las más favorables
condiciones a

American Radio

RAMBLA CATALUÑA, 89
BARCELONA

DESCUENTOS RAZONABLES A COMERCIANTES
También nos interesan corresponsales activos dispuestos a invertir
pequeña cantidad en aparatos necesarios para iniciar gestión

O L Y M P I A

TEMPORADA

CIRC EQUÈSTRE

amb programa sensacional

20 GRANS ATRACCIONS, 20

de primeríssim ordre. Noves a Espanya

Tapes

AMB PLANXES DAURADES
PER A REL·LIGAR

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

TAPES SOLES. 5'50 ptes.

TAPES i REL·LIGAT. 8'— »

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

L A B O N A S O M B R A

Ball Continu tots els dies

de 6 a 9 i de 11 a 4 amenitzats per

D U E S O R Q U E S T R E S

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Totes les nits a les deu:

EL CAMPIO SANTPERE representa
sense desmaiarse tots els set actes de

D. JUAN TENORIO tal com ell l'entén!!!

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest: de 10 a 12

Llibreria Espanyola :-: Rafael López

RAMBLA DEL MIG, 20

BARCELONA

TELEFON 20160

OBRES NOVES

LUIS DE OTEYZA

La Tierra es redonda

PREU 5 PTES.

V. BLASCO IBAÑEZ

Estudios Literarios

PREU 5 PTES.

DR. LOUIS REMUSAN

Fisiología e Higiene del Matrimonio

(breviario íntimo de los casados)

PREU 8 PTES.

JOSEP ARTIS

Tres Conferències sobre Teatre Retrospectiu

Pròleg de F. CURET

(El teatre d'aficionats a Catalunya) PREU 3 PTES.

CARLES SOLDEVILA

VALENTINA

PREU 5 PTES.

HONORÉ DE BALZAC

LA PELL DE XAGRÍ

(Traducció de RAMON VINYES)

EDICIONS PROA

PREU 3'50

—I ara! què representa aquest quadre al qual fuig l'ocell?
—Li fuig l'ocell i ha quedat sense marc.